

ĶĪMIJAS KATEDRAS VADĪTĀJI

Ķīmijas katedra ir izveidota 1944. gadā. Tās pirmais vadītājs bija docents Nikolajs Jansons, kuru noteikti var pieskaitīt PTF leģendām. Viņš katedrā nostrādāja 50 gadus. Docents N. Jansons bija fanātisks zinātnieks, pētīja olbaltumvielu iztrūkuma likvidēšanas problēmas lopbarībā. Sarakstījis divas apjomīgas mācību grāmatas, no kurām mācījušās vairākas topošo pārtikas speciālistu paaudzes. Profesors Kārlis Švalbe katedru vadīja 20 gadus. Viņu pelnīti var uzskatīt par PTF Ķīmijas katedras izveidotāju un nostiprinātāju. Docents Mārtiņš Dūdiņš izcēlās ar staltu, sportisku augumu un pērkonskaļu balsi. Docents bija spilgta personība, labs orators un psihologs. Mārtiņš Dūdiņš Ķīmijas katedru vadīja nepilnus 20 gadus, parādot savu iniciatīvu un izdomu katedras vadīšanas darba optimizēšanā.

Docents, Tehnisko zinātņu kandidāts Nikolajs Jansons
11.12. 1910-13.09.1997.

Ķīmijas katedrā strādāja no 1942. līdz 1992. gadam. Organiskās ķīmijas pasniedzējs.

Profesors, Dr.habil. sc.ing. Kārlis Švalbe 04.09.1912.-27.11.2002.

Ķīmijas katedrā strādāja no 1946. līdz 1997. gadam. Koksnes modifikācijas pētījumu aizsācējs.

Docents, Lauksaimniecības zinātņu kandidāts Mārtiņš Dūdiņš
14.07.1921-10.06.2008

Ķīmijas katedrā strādāja no 1949. līdz 1999. gadam. Veica pētījumus par sapropeļa īpašībām.

Ilze Čakste – ķīmiķe, LVU Ķīmijas fakultātes absolvente (1972), strādāja no 1990. līdz 2021.gadam, Dr.chem., docente, Ķīmijas katedras vadītāja (1993-2006). Pārtikas produktu fizikāli ķīmiskā analīze.

Viesturs Kreicbergs – ķīmiķis, LVU 1978. gada absolvents, PTF Ķīmijas katedrā strādā kopš 1987. gada, Dr.chem., profesors, Ķīmijas katedras vadītājs (2006-2016).

Iesals, aromatizētas eļļas, auzu pārslu ekstrakti.

LLU Studentu pašpārvaldes GADA BALVA 2013 nominācijā

“Gada iedvesmojošākais mācībspēks”

LBTU Studentu pašpārvaldes GADA BALVA 2022 nominācijā “Mūža ieguldījums”

Māra Dūma – inženieris- ķīmiķis - tehnologs, RPI Ķīmijas fakultāte (1980.), LLU strādā no 1985. gada, Dr.sc.ing. (2010), asociētā profesore, Ķīmijas katedras vadītāja (2016.-2021).

Bioloģiski aktīvie savienojumi augu valsts produktos.

Ingmārs Cinkmanis – ķīmiķis, pārtikas ķīmija un ekspertīze, LU Ķīmijas fakultāte (2003), LLU strādā kopš 2005., Dr.sc.ing. (2014), asociētais profesors. Ķīmijas katedras vadītājs (no 2021 gada). Šķidrums hromatogrāfijas metožu pielietojums bioloģiski aktīvo savienojumu pētniecībā. Netradicionāli risinājumi pārtikas produktu iegūšanā un to ķīmisko savienojumu izpētē.

LLU PTF Studējošo pašpārvaldes GADA BALVA 2016
Nominācijā „Gada iedvesmojošākais mācībspēks 2016”

ĶĪMIJAS KATEDRAS KOLEKTĪVS

Ķīmijas katedras kolektīvs (2023)

1.rinda no kreisās: vecākā laborante Ilona Politere, lektore Sanita Vucāne, laboratorijas vadītāja Inga Jākobsons; 2.rinda no kreisās: vecākā laborante Juta Silova, katedras vadītājs, asoc.professors Ingmārs Cinkmanis, asoc.profesore Māra Dūma, docente Baiba Ozola; trešā rindā no kreisās: profesors Viesturs Kreicbergs, lektore Anete Ķeķe, docente Velga Miķelsone; ceturtā rindā no kreisās: docents Fredijs Dimiņš, vecākais laborants Mareks Senko.

PĒTĪJUMA VIRZIENI

Katedras darbinieku zinātnisko pētījuma virzieni ir saistīti ar tradicionālu un netradicionālu pārtiku un to kvalitātes izpēti. Prof. V. Kreicbergs, asoc.profesore M.Dūma, doc. V. Miķelsone un doc. B. Ozola pēta lauksaimniecības izejvielu un pārtikas produktu ķīmisko sastāvu, tā izmaiņas, šo produktu antioksidatīvās īpašības. Doktorants Aleksandrs Veršilovskis docentes V. Miķelsones vadībā aprobēja sterigmatocistīna noteikšanas metodi un pētīja to saturu graudaugos, bet Z. Krūma savā promocijas darbā (vadītājs prof. V. Kreicbergs) pētīja garšaugu gaistošo savienojumu un fenolu ekstrakciju eļļā. I. Cinkmanis aizstāvējis darbu par netradicionāliem alus dzērieniem (vadītāja doc.I.Čakste). Kristīna Antoņenko (vadītājs prof. V. Kreicbergs) aizstāvēja darbu, kā turpinājumu asoc.prof. Māras Dūmas iesāktos pētījumos par selēna ietekmi uz pārtikas izejvielu kvalitāti.

Pēdejos gados pētījuma virziena klāsts ir papildinājies ar netradicionāliem risinājumiem un jaunu produktu pētījumiem, kā piemēram asoc.prof. M.Dūma vadīja Aleksandra Kovaļčuka promocijas darbu par Vistu olu eļļas iegūvi un kvalitātes pētījumiem. Doc. F.Dimiņš kopā ar asoc.prof. I.Cinkmani pēta kameņu medus sastāvu un to kvalitātes rādītājus, un lektore A.Ķeķe aizstāvēja promocijas darbu par dihidrēta medus iegūšanu un kvalitāti (vadītājs asco.prof. I.Cinkmanis). Asoc.prof. I.Cinkmanis un doktorante, lektore S.Vucānes izstrādā metodes un programmatūras viedtālruna izmantošanai antioksidatīvo īpašību noteikšanai un izpētei augu eļļās.

Šādas iespējas pētīt padziļināti pārtikas produktus un to ķīmisko sastāvu aizsākās līdz ar plašāku finansējuma pieejamību dažādos projektos, kuros katedras vadītājas, doc. I.Čakstes vadībā 2006.gadā tika atklāta ar modernu analītisko aparatūru nodrošinātā Dabas vielu ķīmijas zinātniskā laboratorija. Tā izveidota ERAF finansēta projekta ietvaros. Turpinot aizsākto doc. I.Čakstes darbu, Dabas vielu ķīmijas zinātniskā laboratorijas modernizāciju pilnveidoja turpmākie katedras vadītāji profesors V.Kreichbergs, asoc.profesore M.Dūma un asoc.profesors I.Cinkmanis. Šajā laboratorijā ar augsti efektīva šķidrums hromatogrāfa palīdzību iespējams atdalīt un noteikt pārtikas produktos esošās aminoskābes, ogļhidrātus, fenolu savienojumus, organiskās skābes, cukurus un citus savienojumus.

AKTIVITĀTES

Ķīmijas katedras kolektīvs aktīvi līdzdarbojas PTF un LBTU rīkotajās aktivitātēs:

- LBTU atvērto durvju dienās Festivāls "Sajūti LLU"

Pārtikas un Ķīmijas noslēpumus atklājot LBTU atvērto durvju dienās Festivālā "Sajūti LLU", kur interesentiem bija iespēja iegūt pašiem no algināta un CaCl_2 šķīdumu iegūtās Coca-Colas, Fantas vai Sprite veidotās lodītes. Kā arī pārtikas produktiem tumsā ieraudzīt to fluorescento savienojumu krāsu un fluorescenci.

- PTF Putru dienas festivāls

Lektore, Dr.sc.ing., A.Ķeķe un vecākā laborante J.Silova

priecīgas eksperimentē Putru dienās daloties ar savām ķīmijas zināšanām, kas saistītas ar pārtiku.

- Viesmīlības vasaras skola, ko organizēja prodekāne Gītas Krūmiņa-Zemture no draudzīgās Uztura katedras.

Asoc.prof., Ķīmijas katedras vadītāja I.Cinkmaņa partikas un ķīmijas eksperimentu paraugdemonstrējumi Viesmīlības vasaras skolas ietvaros

- PTF Violetais koris

Jau vairākus gadus Pārtikas Tehnoloģijas fakultātes pasākumos piedalās docentes Baibas Ozolas radītais un vadītais fakultātes darbinieku un studentu "PTF Violetais koris", kurā enerģiski iesaistās arī citi katedras darbinieki, kā laboratorijas vadītāja Inga Jākobsons, vecākā laborante Juta Silova, asoc.profesore Māra Dūma, docente Baiba Ozola, profesors Viesturs Kreicbergs un lektore Anete Ķeķe.

Doc.B.Ozolas izveidotais PTF Violetais koris

Jāatzīmē arī tas, ka cienījamā, aktīvā, kolēģiem un studentiem iemīļotā docente Baiba Ozola ir Pārtikas Tehnoloģijas fakultātes vienaudze un šogad atzīmēja un arī nosvinēja tik pat nozīmīgu 75.gadu jubileju.

Doc.B.Ozolas 75.gadu jubilejas svinības Ķīmijas katedras Neorganiskās un Analītiskās ķīmijas 171.laboratorijas telpās.

Apsveicēju pulkā bija: LBTU rektore, profesore Irina Pilvere, LBTU PTF dekāns, asoc.profesors Mārtiņš Šabovics, vecākā laborante Ilona Politere, lektore Sanita Vucāne, laboratorijas vadītāja Inga Jākobsons, vecākā laborante Juta Silova, katedras vadītājs, asoc.profesors Ingmārs Cinkmanis, asoc.profesore Māra Dūma, docente Baiba Ozola, profesors Viesturs Kreicbergs, docente Velga Miķelsone, lektore Anete Ķeķe, docents Fredijs Dimiņš, vecākais laborants Mareks Senko, Uztura katedras laboratorijas vadītāja Daiga Kunkulberga, kā arī sveicēju vidū bija arī ieradušies Ķīmijas katedras bijušie mācībspēki Daina Truksne, Biruta Druvieta un Aldona Bluka